

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman päivitys

Omohtal 07.04.2026
6620/02.02.02/2025

Valmistelija(t) Kari Janhonen, talousjohtaja, kari.janhonen (at) pshyvinvointialue.fi,
puh. 044 7172078

Päätös

Esittelijä talousjohtaja

Päätösehdotus

Omistajaohjaus- ja talousjaosto käsittelee tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman ja esittää sen aluehallituksen ja edelleen aluevaltuuston hyväksyttäväksi.

Ennakkovaikutusten arviointi

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmalla on keskeinen asema hyvinvointialueen toiminnan ja talouden yhteensovittamisessa. Ohjelman tavoitteena on kattaa hyvinvointialueen alijäämät vuoden 2029 loppuun mennessä, mikä merkitsee sopeutustoimia annettaviin palveluihin, toimitiloihin ja henkilöstöön.

Toimivallan peruste Hallintosäntö § 32

Liitteet ja oheisaineisto

Esityslistan oheisaineistona:

- Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma 2026

Valmistelu

Valtioneuvosto päätti 08.05.2025, että Pohjois-Savon hyvinvointialue ei tule saamaan vuodelle 2026 lainkaan lainanottovaltuutta.

Valtioneuvosto voi muuttaa hyvinvointialueen lainanottovaltuutta, jos investointi on välttämätön hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen tuottamisen jatkuvuuden kannalta tai lainsäädännössä edellytettyjen palvelujen turvaamiseksi eikä investointitarvetta voida kattaa muulla tavoin.

Koska hyvinvointialueella on edelleen investointitarpeita, päätti aluehallitus 26.5.2025 hakea lisälainanottovaltuutta vuodelle 2026.

Syksyn 2025 aikana hyvinvointialue sekä ministeriöt kävivät lainanottovaltuutta koskevia neuvotteluita, joissa selvitettiin mm investointien välttämättömyys.

Valtioneuvosto myönsi 27.11.2025 hyvinvointialueelle lainanottovaltuutta 99.206.000 euroa. Lainanottovaltuuden myöntämiselle asetettiin mm. seuraavat ehdot:

”Lainanottovaltuutta on mahdollista käyttää ainoastaan investointeihin ja investointeja vastaaviin sopimuksiin, jotka ovat hyvinvointialueesta annetussa laissa tarkoitetulla tavalla välttämättömiä Pohjois-Savon hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen tuottamisen jatkuvuuden kannalta tai lainsäädännössä edellytettyjen palvelujen turvaamiseksi. Pohjois-Savon hyvinvointialueen tulee varmistaa ennen ao. investointien ja investointeja vastaavien sopimusten toteuttamista niiden laissa edellytetty välttämättömyys sekä se, että investointitarvetta ei voida kattaa muulla tavoin kuten pitkäaikaisen lainan sijaan rahavaroilla, avustuksilla hankerahoituksella tai muulla rahoituksella.

Valtioneuvosto kiinnittää Pohjois-Savon hyvinvointialueen huomiota siihen, että lainanottovaltuutta myönnetään Suonenjoen ja Leppävirran sotekeskustenosalta vain suunnitteluun, ei koko investointiin. Hyvinvointialueen palveluverkko on varsin tiheä ja lisäksi alue on hakenut lisärahoitusta vuodelle 2025 eikä näin ollen sen rahoitusasema ole vahva. Hyvinvointialueen perusterveydenhuollon vuodeosastojen käytön keskimääräiset kustannukset ovat korkeat verrattuna Manner-Suomen keskimääräisiin kustannuksiin. Hyvinvointialueen tulee edellä mainitussa suunnittelussa huomioida nykyisen palveluverkon, toimintayksiköiden palveluvalikoiman, vuodeosastojen sijainnin ja kapasiteetin, sekä joustavien tilaratkaisujen mahdollisuuksien hyödyntäminen taloudellisesti kestäväällä tavalla.

Hyvinvointialue laatii ja toimittaa valtiovarainministeriölle hyvinvointialueen hallintosäännön mukaisen toimielimen hyväksymän suunnitelman tuottavuus- ja taloudellisuustoimenpiteistä, jotka varmistavat hyvinvointialueen lainanhoitokyvyn pitkälläkin aikavälillä ja turvaavat lakisääteiset palvelut. Suunnitelman tulee sisältää vuosittaiset rahamääräiset lainanhoitokykyä kuvaavat tavoitteet, joiden toteutumista on mahdollista seurata.”

Aluevaltuuston hyväksymä tuottavuus -ja taloudellisuusohjelma tulee toimittaa valtiovarainministeriölle 05.05.2026 mennessä.

Tuottavuus-ja taloudellisuusohjelma muodostaa aluevaltuuston hyväksymän strategian toimeenpanon pääasiallisen elementin (talouden tasapaino), taloussuunnittelun 2027-2029 lähtökohdat sekä mahdollisen alijäämien kattamisen lisääjän hakemuksen pohjan. Hyvinvointialueen tavoitteena on kattaa alijäämät 2029 loppuun mennessä.

